

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-602-0-42>

КЛЮЧОВІ ПАРАМЕТРИ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В БУДІВЕЛЬНИХ КОМПАНІЯХ

Бізнес будівельних компаній сьогодні знаходиться в надскладних умовах, що змушує керівництво компаній швидко приймати рішення, адаптовуватися до певних умов функціонування, трансформувати бізнес-процеси враховуючи вплив різноманітних чинників та обставин. Тому, задля збереження бізнесу та швидкого реагування на зміни, необхідним є розроблення ефективної системи управлінського обліку з використанням сучасних програмних продуктів.

Враховуючи масштабність та складність будівельних проєктів, організація обліку є складним процесом, який вимагає високої точності та системності. Запорукою ефективності бізнесу є правильно побудована система управлінського обліку, яка сприятиме досягненню поставлених цілей, прийнятті оптимальних управлінських рішень та оперативності їхнього виконання. Впровадження сучасного програмного забезпечення для ведення бізнесу в будівельних компаніях дає змогу систематизувати, оптимізувати бізнес-процеси, здійснювати моніторинг та контроль за виконанням проєктів, фінансів, ресурсів. Водночас, ефективність автоматизації управлінського обліку в єдиній інформаційній системі управління може бути забезпечена тільки з врахуванням специфіки окремої будівельної компанії, її особливостей діяльності тощо. Тобто, не тільки інтеграція різних видів обліку, бухгалтерського, податкового, оперативного, фінансового, управлінського, але й комплексний підхід має бути основним аспектом автоматизації, що дасть змогу налагодити процес управління будівельною діяльністю більш прогнозовано. Автоматизовані системи дають змогу також здійснювати бюджетування, вести оперативний контроль

фінансових потоків, аналізувати економічну ефективність проектів та своєчасно формувати звітність. Виокремлення ключових параметрів, які описують найважливіші характеристики чи показники в системі управління будівельної компанії, є запорукою її конкурентоспроможності, професіоналізму, надійності та здатності у виконанні проектів відповідно до вимог та очікувань клієнтів (табл. 1).

Таблиця 1

**Ключові параметри управлінського обліку
в будівництві**

Ключові параметри управлінського обліку	Значення в будівництві
Маржинальна вартість об'єкта	Оцінка прибутковості проекту з урахуванням витрат за окремими проектами
Відхилення від бюджету	Контроль виконання бюджетів за окремими проектами, аналіз відхилень та причини їх виникнення
Рентабельність проекту	Аналіз прибутковості кожного окремого проекту
Витрати на будматеріали	Моніторинг закупівель та складських залишків будівельних матеріалів тощо
Необхідність техніки	Оцінка потреби у власній чи орендованій спецтехніці, обладнанні
Витрати на автопарк	Контроль витрат на паливо, амортизацію, обслуговування техніки
Робота субпідрядників	Оцінка ефективності аутсорсингу та контроль витрат
Тривалість будівництва	Планування та оптимізація виробничих процесів
Управління грошовими потоками	Контроль та прогнозування руху грошових коштів довгострокових будівельних проектів
Фінансовий контроль	Облік фінансових потоків, контроль за виконанням в розрізі окремих проектів

Окрім того, в сучасному будівництві важливу роль відіграє гнучкість компанії, її готовність до нестандартних рішень, можливість реалізовувати унікальні проекти, адаптовувати типові рішення під конкретні умови, запропонувати оптимальні і функціональні рішення, гарантувати якість з дотримання вимог та стандартів тощо. Варто зазначити, що задля забезпечення

ефективності управлінської облікової системи будівельної компанії, необхідним є врахування її специфічних особливостей, які здійснюють вплив на всі облікові процеси, а бізнес-процеси будівництва містять унікальні характеристики в порівнянні з іншими галузями. Адаптація та чітке налагодження системи управлінського обліку в даному випадку потребує систематизації та виокремлення особливостей будівельних процесів, зокрема [1]:

- виробничий процес, зазвичай має довготривалий період часу, і кінцевий продукт повинен відповідати високим проектним стандартам вимог замовника;
- проектування включає аналіз різноманітних варіантів для вибору найоптимальнішого рішення з економічної точки зору;
- використання детальних кошторисів для оцінки вартості будівництва;
- продукція в будівництві характеризується довговічністю, високою капітало- та матеріаломісткістю, складністю, індивідуальністю, великим обсягом, географічною фіксацією, а також специфікою у розрахунках за готовий продукт;
- встановлення договірної ціни на виконання будівельно-монтажних робіт проходить в кілька етапів, включаючи розрахунок кошторисної вартості, яку необхідно здійснити генеральним підрядником згідно з контрактом.

Наведені вище особливості та ключові параметри управлінського обліку в будівельних компаніях, здійснюють значний вплив на побудову обліково-інформаційної системи, їх виокремлення та врахування є необхідним, що в результаті дасть змогу керівництву приймати обґрунтовані управлінські рішення, контролювати витрати, доходи та фінансові результати, оптимізувати використання всіх видів ресурсів, мінімізувати фінансові ризики та сформувати прозору звітність за кожним окремим об'єктом.

Література:

1. Краєвський В. М., Пінчук К. С. Удосконалення управлінського обліку та внутрішньогосподарського контролю у будівництві. *Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування*. 2020. Вип. 5. С. 98–107. DOI: <https://doi.org10.33244/2617-5932.5.2020.98-107>.
2. Ясінська А.І., Река В.І. Інформаційне забезпечення системи управлінського обліку на будівельних підприємствах: системний підхід. *Інфраструктура ринку*. 2025. № 82. С. 103–108. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/82-202>.